

הודעה לתקשורת

אתר: www.cbs.gov.il דוא"ל: info@cbs.gov.il פקס: 02-6521340

ירושלים, כ"ד בתשרי, התש"ף
23 באוקטובר, 2019
318/2019

תיקון (24/10/2019): בלוח א', עמ' 3.

השכלה גבוהה בישראל - נתונים¹ נבחרים לשנת הלימודים תשע"ט (2018/19) לרגל פתיחת שנת הלימודים האקדמית Higher Education in Israel - Selected Data for 2018/19 on the Occasion of the Beginning of the New Academic Year

לאחר שנתיים של ירידה במספר הסטודנטים לתואר ראשון בכלל ובמספר הנכנסים להשכלה גבוהה (סטודנטים חדשים) בפרט, הייתה בשנת הלימודים תשע"ט (2018/19) עלייה במספר הסטודנטים. העלייה במספר הסטודנטים החדשים הייתה הן באוניברסיטאות הן במכללות האקדמיות אך לא במכללות האקדמיות לחינוך שבהן נמשכה מגמת הירידה.

העלייה במספר הסטודנטים החדשים הייתה כמעט בכל תחומי הלימוד, בייחוד בתחומים עסקים ומדעי הניהול וכן מתמטיקה, סטטיסטיקה ומדעי המחשב. בתחומי החינוך ובעיקר במדעים הפיזיקליים נמשכה מגמת הירידה.

לראשונה, מוצגת בהודעה השוואה בין-לאומית של מספרי הסטודנטים בתחומי לימוד נבחרים בתארים השונים. בשנים 2013-2017 חלה ירידה של אחוז אחד במספר הסטודנטים לתואר ראשון בישראל, לעומת עלייה של 5.3% בממוצע מדינות ה-OECD. לעומת זאת, במספר הלומדים מקצועות טכנולוגיות מידע ותקשורת (ICT)² לתואר ראשון הייתה בישראל עלייה של 75% בשנים הללו. כך, בחישוב החלק היחסי של לומדי ICT מתוך כלל לומדי התואר הראשון ב-2017³, ישראל דורגה במקום החמישי ב-OECD. חלקם היחסי של הסטודנטים הלומדים מדעי הרוח בישראל נמוך לעומת ממוצע מדינות ה-OECD (9.4% לעומת 12.5%, בהתאמה).

¹ הנתונים אינם סופיים.

² מדעי המחשב, מערכות מידע, אינטרנט וחברה, מערכות מידע ניהוליות, הנדסת מחשבים-מדעי המחשב.

³ שנת הנתונים האחרונה הזמינה.

- בשנת תשע"ט (2018/19) היו 62 מוסדות להשכלה גבוהה ובהם למדו לקראת תואר או תעודה אקדמית **316.4 אלף סטודנטים** (כולל 48.0 אלף סטודנטים שלמדו באוניברסיטה הפתוחה⁴).
- **לאחר שנתיים של ירידה, מספר הסטודנטים החדשים לתואר ראשון** עלה ב-1,750, עלייה של 3.4% לעומת השנה הקודמת. באוניברסיטאות הייתה עלייה של 2.4%, במכללות האקדמיות המתוקצבות - עלייה של 2.1%, במכללות האקדמיות הלא מתוקצבות - עלייה של 13.8% ובמכללות האקדמיות לחינוך הייתה ירידה של 4.5%.
- לעומת השנה הקודמת, **מספרם של כלל הסטודנטים לתואר ראשון** עלה ב-0.3%, במיוחד במכללות האקדמיות המתוקצבות (2.6%). לעומת זאת, במכללות האקדמיות לחינוך ובאוניברסיטאות הייתה ירידה במספרם (2.3% ו-0.8%, בהתאמה). **מספר הסטודנטים לתואר השני** עלה ב-1.1%, במיוחד במכללות האקדמיות לחינוך (2.0%) ובמכללות האקדמיות (4.3% בסך הכל ו-10.6% במכללות המתוקצבות). מאידך באוניברסיטאות ירד מספרם ב-0.4%.
- מספרם של כלל הסטודנטים **באוניברסיטאות** ירד ב-0.3%. בתואר הראשון והשני ירד מספרם ב-0.8% וב-0.4%, בהתאמה, ואילו מספר לומדי התואר השלישי עלה ב-3.6%.
- לעומת השנה הקודמת, נרשמו ירידות במספר הלומדים לתואר ראשון בעיקר ברפואה (5.6%) ובמשפטים (7.2%) לעומת עליות בעיקר בתחומים מקצועות עזר רפואיים (4.3%) וכן מתמטיקה, סטטיסטיקה ומדעי המחשב (7.8%).
- בתשע"ט כ-59% מהסטודנטים החדשים לתואר ראשון למדו **מדעי החברה או מדעי הרוח**, כ-70% מכלל הסטודנטים לתואר שני למדו **מדעי החברה או מדעי הרוח** (38.5% ו-31.1%, בהתאמה), והסטודנטים לתואר שלישי למדו בעיקר **מדעים ביולוגיים וחקלאות** (26.1%) ו**מדעי הרוח** (25.0%).
- **נשים** היו רוב (59.5%) בכל התארים. אחוז הנשים בקרב הערבים היה גבוה במיוחד (68.9%) - פי שניים מאחוז הגברים, כלומר על כל סטודנט ערבי היו שתי סטודנטיות ערביות.
- בין השנים תש"ע (2009/10) ותשע"ט עלה אחוז **הסטודנטים הערבים** באופן משמעותי בכל התארים: בתואר ראשון - מ-13.1% ל-18.1%, בתואר שני - מ-7.4% ל-14.6% ובתואר שלישי - מ-5.2% ל-7.0%, בהתאמה.
- בשנת תשע"ט למדו במוסדות ההשכלה הגבוהה 12.0 אלף **סטודנטים חרדים** (יוצאי מוסדות החינוך החרדי העל-יסודי). הם למדו בעיקר מקצועות מתחום החינוך וההכשרה להוראה (33.6%), ופחות משליש (30.2%) מסך הסטודנטים החרדים היו גברים.
- בשנה זו, 24.0% מהסטודנטים לתואר ראשון היו מיישובים שבאשכולות חברתיים-כלכליים גבוהים (אשכולות 8-10). בקרב סטודנטים לתואר שני עמד חלקם היחסי על 30.5% ובתואר שלישי - על 35.8%. חלקם היחסי של הסטודנטים מיישובים שבאשכולות חברתיים-כלכליים נמוכים (אשכולות 1-3) היה 24.3% בתואר הראשון, 20.2% בתואר השני ו-14.5% בתואר השלישי.

להגדרות והסברים

בשנת תשע"ט (2018/19) היו 62 מוסדות להשכלה גבוהה, ובהם למדו לקראת תואר או תעודה אקדמית 316.4 אלף סטודנטים (כולל 48.0 אלף סטודנטים שלמדו באוניברסיטה הפתוחה).

מתוך 268.4 אלף סטודנטים שלמדו בשנת תשע"ט באוניברסיטאות, במכללות האקדמיות ובמכללות האקדמיות לחינוך, 72.3% (194.0 אלף) למדו לקראת תואר ראשון, 22.7% (61.0 אלף) למדו לקראת תואר שני, 4.5% (12.0 אלף) למדו לקראת תואר שלישי והיתר למדו לקראת תעודה אקדמית (כגון תעודת הוראה ותעודה בתרגום).

⁴ כולל 3,538 סטודנטים שהיו במעמד של כותבי עבודות, להסבר ראו פרק הגדרות והסברים להלן.

לעומת השנה הקודמת, מספר הסטודנטים לתואר ראשון עלה בסך הכל ב-0.3%. במכללות האקדמיות עלה מספרם (2.1% בסך הכל, 2.6% במכללות המתוקצבות), ואילו במכללות האקדמיות לחינוך ובאוניברסיטאות הוא ירד (2.3%-0.8%, בהתאמה). מספר הסטודנטים לתואר שני עלה ב-1.1%. באוניברסיטאות ירד מספרם ב-0.4% ואילו במכללות האקדמיות לחינוך הוא עלה ב-2.0%, ובמכללות האקדמיות ב-4.3% (10.6% במתוקצבות). בתואר השלישי עלה מספר הלומדים ב-3.6%.

לוח א - סטודנטים לפי תואר אקדמי ולפי מוסד לימודים - תש"ע (2009/10) ותשע"ט (2018/19)

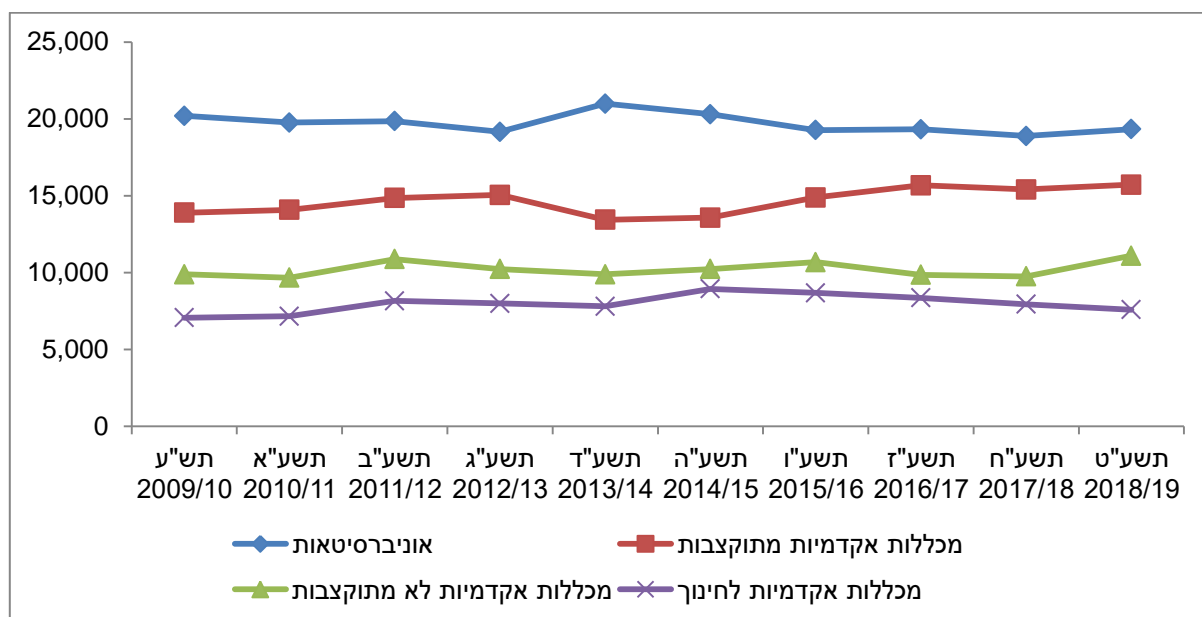
מכללות אקדמיות לחינוך	מזה: לא מתוקצבות	מזה: מתוקצבות	מכללות אקדמיות	אוניברסיטאות*	סך כולל*	סוג מוסד
28,325 35,613	38,190 44,571	53,379 62,885	91,569 107,456	123,964 125,286	243,858 268,355	סה"כ (כולל תעודות) תש"ע (2009/10) תשע"ט (2018/19)
26,209 27,836	32,118 34,105	51,253 57,939	83,371 92,044	75,271 74,116	184,851 193,996	תואר ראשון (סה"כ) תש"ע (2009/10) תשע"ט (2018/19)
2,116 7,777	6,072 10,466	2,126 4,623	8,198 15,089	36,923 38,128	47,237 60,994	תואר שני תש"ע (2009/10) תשע"ט (2018/19)
- -	- -	- -	- -	10,567 11,571	10,567 11,571	תואר שלישי תש"ע (2009/10) תשע"ט (2018/19)

* לא כולל האוניברסיטה הפתוחה.
- = חוסר מקרים.

מספר הסטודנטים החדשים לתואר ראשון⁵ עלה ב-1,750, עלייה של 3.4% לעומת השנה הקודמת. באוניברסיטאות הייתה עלייה של 2.4%, במכללות האקדמיות המתוקצבות - עלייה של 2.1%, במכללות האקדמיות הלא מתוקצבות - עלייה של 13.8% ובמכללות האקדמיות לחינוך הייתה ירידה של 4.5%.

⁵ סטודנט חדש לתואר ראשון הוא סטודנט שלומד לראשונה במערכת ההשכלה הגבוהה ושלא הופיע במידע המינהלי משנים קודמות.

תרשים 1 - סטודנטים חדשים לתואר ראשון לפי מוסד לימודים - תש"ע (2009/10)-תשע"ט (2018/19)

סטודנטים לפי תחומי לימוד

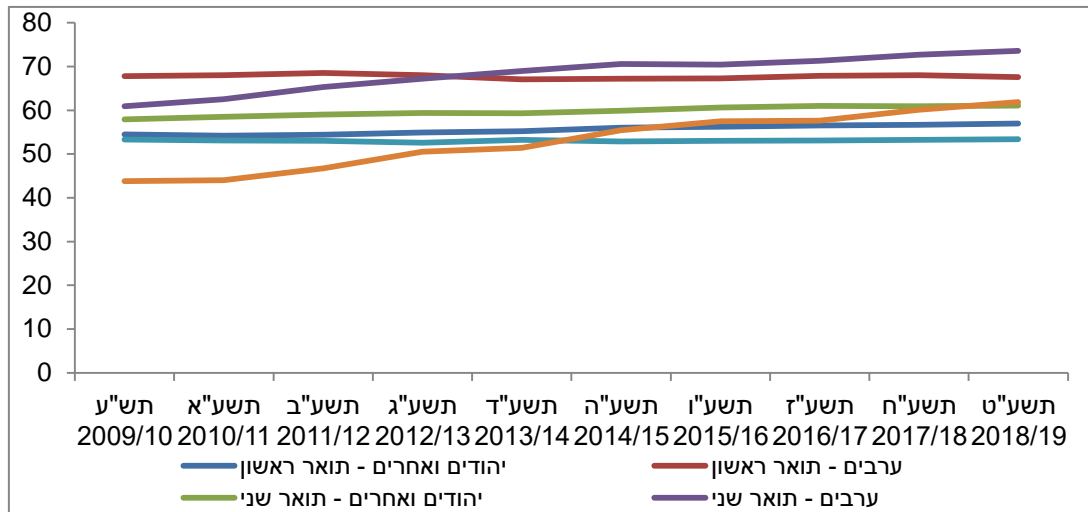
בשנת תשע"ט, תחומי הלימוד הנפוצים ביותר בקרב סטודנטים לתואר ראשון היו מדעי החברה (27.7%, כולל עסקים ומדעי הניהול) ומדעי הרוח (26.8%). בדומה לכך, תחומי הלימוד הנפוצים ביותר בקרב סטודנטים חדשים לתואר ראשון, היו מדעי החברה (32.0%) ומדעי הרוח (27.2%). לשם השוואה, בתש"ע (2009/10) היה אחוז הסטודנטים החדשים לתואר ראשון במדעי החברה (כולל עסקים ומדעי הניהול) 34.8% וכרבע נוספים למדו מדעי הרוח (24.5%). בתשע"ט, התחום הנפוץ ביותר בקרב סטודנטים לתואר שני היה מדעי החברה (38.5% בסה"כ, כולל 22.9% שלמדו עסקים ומדעי הניהול) ומדעי הרוח (31.1%). בקרב הסטודנטים לתואר שלישי, כרבע (26.1%) למדו מדעים ביולוגיים וחקלאות, ורבע נוסף למדו מדעי הרוח (כולל עסקים ומדעי הניהול). לעומת השנה הקודמת, נרשמו ירידות במספר הלומדים לתואר ראשון בעיקר ברפואה (5.6%) ובמשפטים (7.2%) לעומת עליות בעיקר בתחומי מקצועות עזר רפואיים (4.3%) וכן מתמטיקה, סטטיסטיקה ומדעי המחשב (7.8%). בתואר השני ירד מספרם הלומדים בכל התחומים מלבד עליות קלות במשפטים ומדעי החברה (0.4% ו-0.6%, בהתאמה) ובעיקר במדעי הרוח (4.5%).

סטודנטים לפי מין

59.5% מהסטודנטים שלמדו בשנת תשע"ט (2018/19) במוסדות האקדמיים בישראל היו נשים, והן היו רוב בכל התארים: 58.8% מהלומדים לקראת תואר ראשון, 62.6% מהלומדים לקראת תואר שני, 53.2% מהלומדים לקראת תואר שלישי ו-79.6% מהלומדים לקראת תעודה אקדמית. גם בקרב סטודנטים חדשים לתואר ראשון היו הנשים רוב (59.8%). לשם השוואה, בשנת תש"ע (2009/10) היה חלקן היחסי של הנשים 56.4% (62.2% בלבד בקרב הלומדים לקראת תעודה אקדמית). בשנת תש"ע (2009/10) שני שלישים מהסטודנטים הערבים לתואר ראשון היו נשים (67.8%), ובשנת תשע"ט (2018/19) האחוז היה מעט גבוה יותר (68.9%). רוב דומה של נשים היה גם בקרב סטודנטים ערבים חדשים (66.4%). במהלך השנים האלה, העליות המשמעותיות ביותר באחוז הנשים בקרב הערבים היו בתארים המתקדמים

(בתואר השני - מ-60.9% בתש"ע ל-73.6% בתשע"ט, ובתואר השלישי - מ-43.8% ל-61.9%, בהתאמה). באותה תקופה גם בקרב היהודים והאחרים הנשים היו הרוב, אך לא חלו שינויים משמעותיים בחלקן היחסי.

תרשים 2 - אחוז הנשים בקרב סטודנטים לפי קבוצת אוכלוסייה ותואר אקדמי, תש"ע (2009/10)-תשע"ט (2018/19)

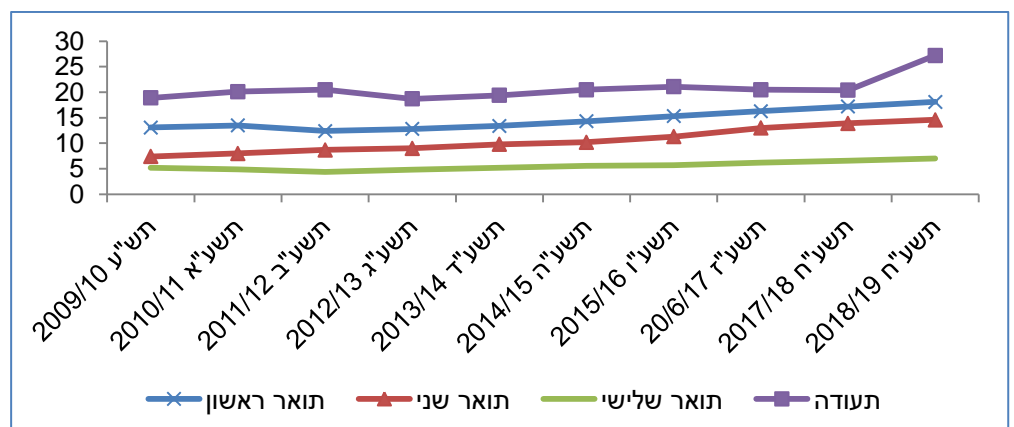

סטודנטים לפי קבוצת אוכלוסייה

מתוך 268.4 אלף סטודנטים שלמדו בשנת תשע"ט (2018/19) באוניברסיטאות, במכללות האקדמיות ובמכללות האקדמיות לחינוך, 16.9% היו ערבים. חלקם היחסי של הערבים בקרב סטודנטים הלומדים לקראת תואר ראשון או תעודה אקדמית (18.1% ו-27.2%, בהתאמה) היה גדול יותר מחלקם בקרב סטודנטים לתארים מתקדמים (14.6% בתואר שני, ו-7.0% בתואר שלישי). בקרב סטודנטים חדשים לתואר ראשון היה אחוז הסטודנטים הערבים 18.3%.

אחוז הסטודנטים הערבים עלה באופן משמעותי בכל התארים: בתואר ראשון - מ-13.1% בתש"ע (2009/10) ל-18.1% (18.3% בקרב הסטודנטים החדשים) בתשע"ט, בתואר שני - מ-7.4% ל-14.6% ובתואר שלישי - מ-5.2% ל-7.0%, בהתאמה. בלימודי תעודה עלה חלקם היחסי מ-18.9% ל-27.2%. בשנה האחרונה ירד מספרם של יהודים ואחרים לומדי תעודות בכ-17%, לעומת עלייה של 20% במספרם של הערבים, וכך אחוז הערבים גדל מ-20.4% בתשע"ח (2017/18) ל-27.2% בתשע"ט.

תרשים 3 - אחוז הערבים בקרב סטודנטים לפי תואר אקדמי, תש"ע (2009/10)-תשע"ט (2018/19)

סטודנטים חרדים (יוצאי מוסדות החינוך החרדי העל-יסודי)⁶

בשנת תשע"ט (2018/19) למדו במוסדות ההשכלה הגבוהה, כולל באוניברסיטה הפתוחה, 12.0 אלף סטודנטים חרדים, מתוכם 8.4 אלף נשים (69.8%). מספר הסטודנטים החרדים עלה בסה"כ ב-3.3% לעומת השנה הקודמת, 3.6% בקרב הנשים ו-2.6% בקרב הגברים. רוב הסטודנטים החרדים (84.0%) למדו לתואר ראשון ו-15.0% לתואר שני (לעומת 14.0% בשנה הקודמת). מספר הסטודנטים החרדים החדשים עלה ב-38 נפשות (1.2%) ביחס לשנה קודמת.

4.9 אלף סטודנטים חרדים למדו במכללות האקדמיות (40.9%, מתוכם 2.9 אלף במכללות המתוקצבות ו-2.1 אלף במכללות הלא מתוקצבות), 3.3 אלף למדו במכללות האקדמיות לחינוך (27.0%), 2.1 אלף - באוניברסיטאות (17.2%) ו-1.8 אלף - באוניברסיטה הפתוחה (14.9%).

הסטודנטים החרדים (גברים ונשים בסה"כ) התמקדו בעיקר בלימודים בתחום החינוך וההכשרה להוראה (33.6%), בתחום מדעי החברה (19.0%), עסקים ומדעי הניהול (10.3%) וכן מקצועות עזר רפואיים (10.0%). הנשים היו רוב בקרב הסטודנטים החרדים בכל תחומי הלימוד, בעיקר בחינוך והכשרה להוראה (78.6%) ובמקצועות עזר רפואיים (90.9%). הסטודנטיות החרדיות למדו בעיקר את תחום החינוך וההכשרה להוראה (25.5% לעומת 6.2% בקרב הגברים), עסקים ומדעי הניהול (24.5%), תחום מדעי החברה (17.3%) ומקצועות עזר רפואיים (15.7%). הסטודנטים החרדים הגברים התמקדו יותר במדעי החברה (25.5%) ובמשפטים (20.0% לעומת 7.6% בקרב הנשים). 17.8% מהגברים החרדים למדו עסקים ומדעי הניהול.

סטודנטים לפי אשכול חברתי-כלכלי של יישוב המגורים⁷

בשנת תשע"ט (2018/19), אחוז הסטודנטים שגרו⁸ ביישובים מאשכולות חברתיים-כלכליים גבוהים (אשכולות 10-8) עמד על 24.0% בתואר ראשון (23.1% בקרב הסטודנטים החדשים), 30.5% בתואר שני ו-35.8% בתואר שלישי. חלקם היחסי של הסטודנטים שגרו ביישובים מאשכולות חברתיים-כלכליים נמוכים (אשכולות 1-3) היה 24.3% בתואר הראשון, 20.2% בתואר השני ו-14.5% בתואר השלישי.

השוואה בין-לאומית בשנים 2017-2013

תואר ראשון

בשנים 2017-2013 חלה עלייה במספר הסטודנטים לתואר ראשון בממוצע של מדינות ה-OECD (5.3%). המדינות אירלנד, מקסיקו וטורקיה הובילו עם עליות של יותר מ-30%. בישראל, לעומת זאת, חלה ירידה של 1.0% (אם כי בשנה האחרונה חלה עלייה). האחוז בישראל היה דומה לאחוז באיטליה (ירידה של 0.6%) ונמוך מהאחוז בשוודיה, בקוראה הדרומית ובארצות הברית (5% בערך). בצ'כיה והונגריה, מדינות שבהן גודל האוכלוסייה דומה לזה של ישראל, ירד מספר הסטודנטים לתואר ראשון בכ-22%.

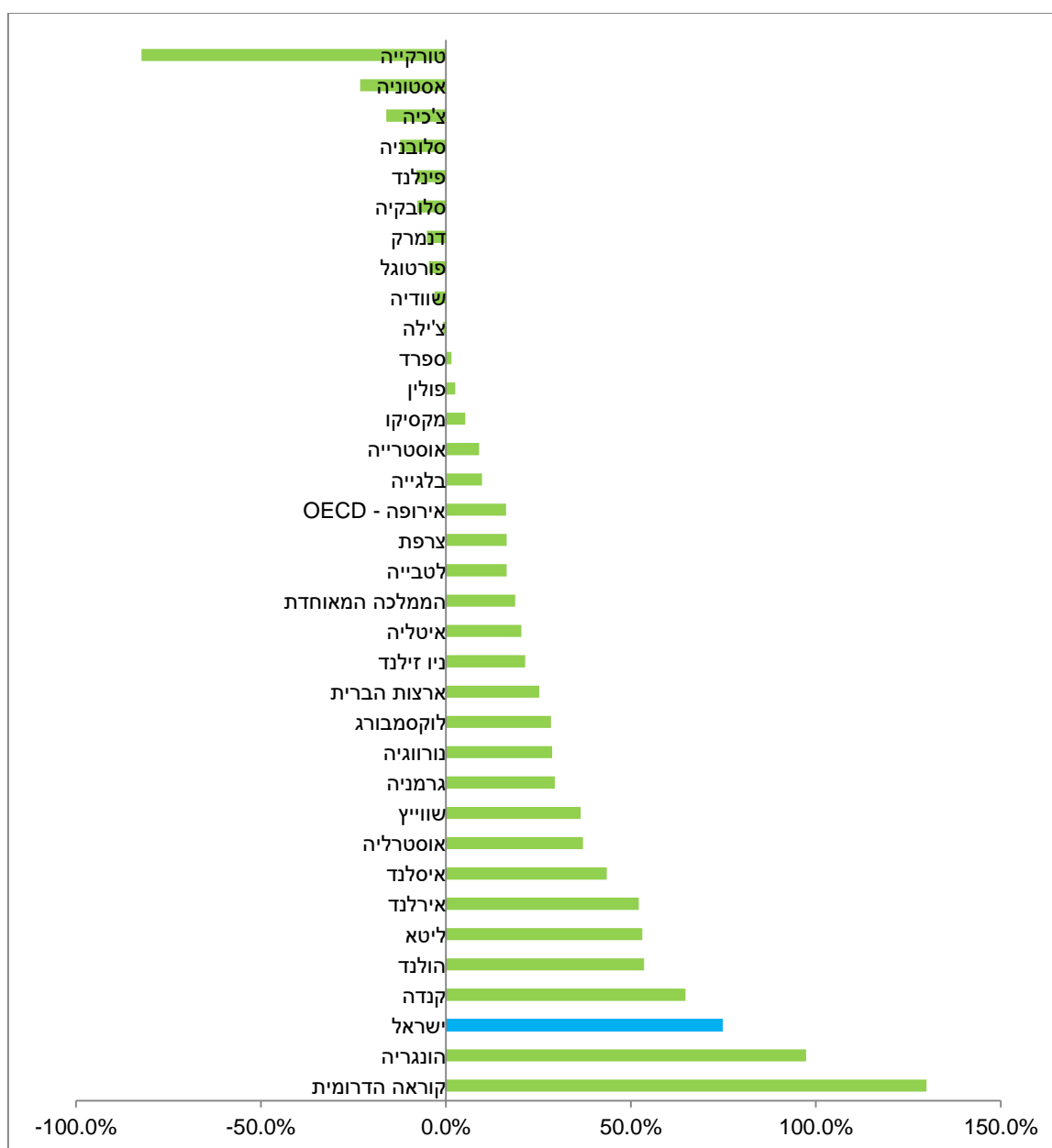
⁶ להסבר ראו פרק הגדרות והסברים להלן.

⁷ לפי המדד החברתי-כלכלי לשנת 2013.

⁸ לפי המידע בקובץ מרשם התושבים.

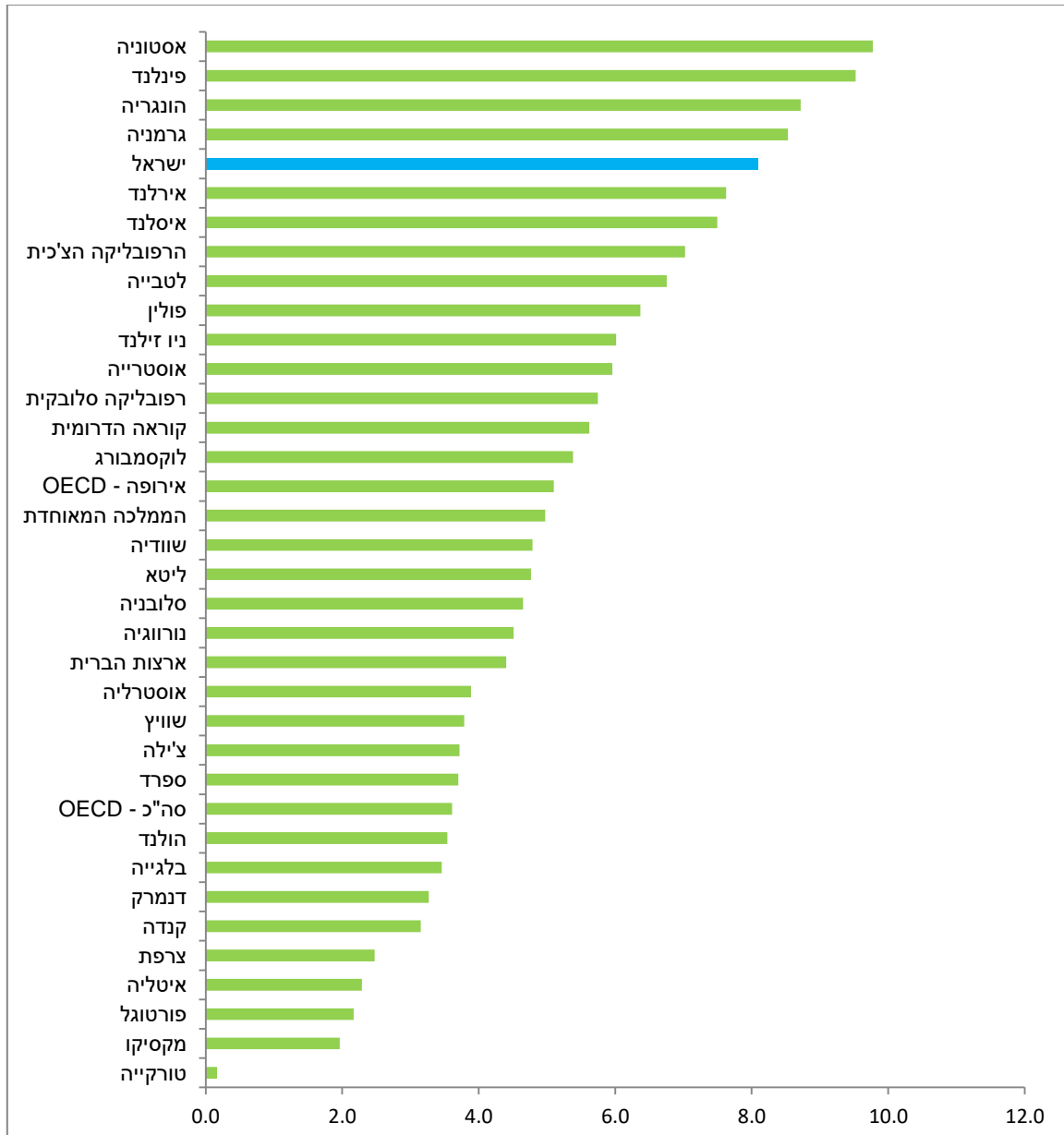
לעומת זאת, בקרב הלומדים מקצועות טכנולוגיות מידע ותקשורת (ICT) לתואר ראשון התמונה שונה. בשנים 2017-2013 הייתה בישראל עלייה של 75% במספר הלומדים, והיא דורגה במקום השלישי במדינות ה-OECD מבחינת אחוז הגידול אחרי קוראה הדרומית (130%) והונגריה (97.4%) ופי 3 מהאחוז בארצות הברית (עלייה של כ-25%). כתוצאה מתהליכים אלו, חלקם היחסי של לומדי ICT לתואר ראשון מתוך כלל לומדי תואר ראשון בישראל עלה בשנים אלו מ-4.6% ל-8.1%.

תרשים 4 – אחוז השינוי במספר הלומדים לתואר ראשון במקצועות טכנולוגיות מידע ותקשורת (ICT) במדינות ה-OECD בשנים 2017-2013

ב-2017 ישראל דורגה במקום החמישי במדינות ה-OECD, אחרי אסטוניה (9.8%), פינלנד (9.5%), הונגריה (8.7%) וגרמניה (8.5%). האחוז בישראל היה גבוה מהאחוז בקוראה הדרומית (5.6%) או בארצות הברית (4.4%).

תרשים 5 - אחוז הלומדים לתואר ראשון במקצועות טכנולוגיות מידע ותקשורת (ICT) מתוך כלל הלומדים לתואר ראשון בשנת 2017 במדינות ה-OECD

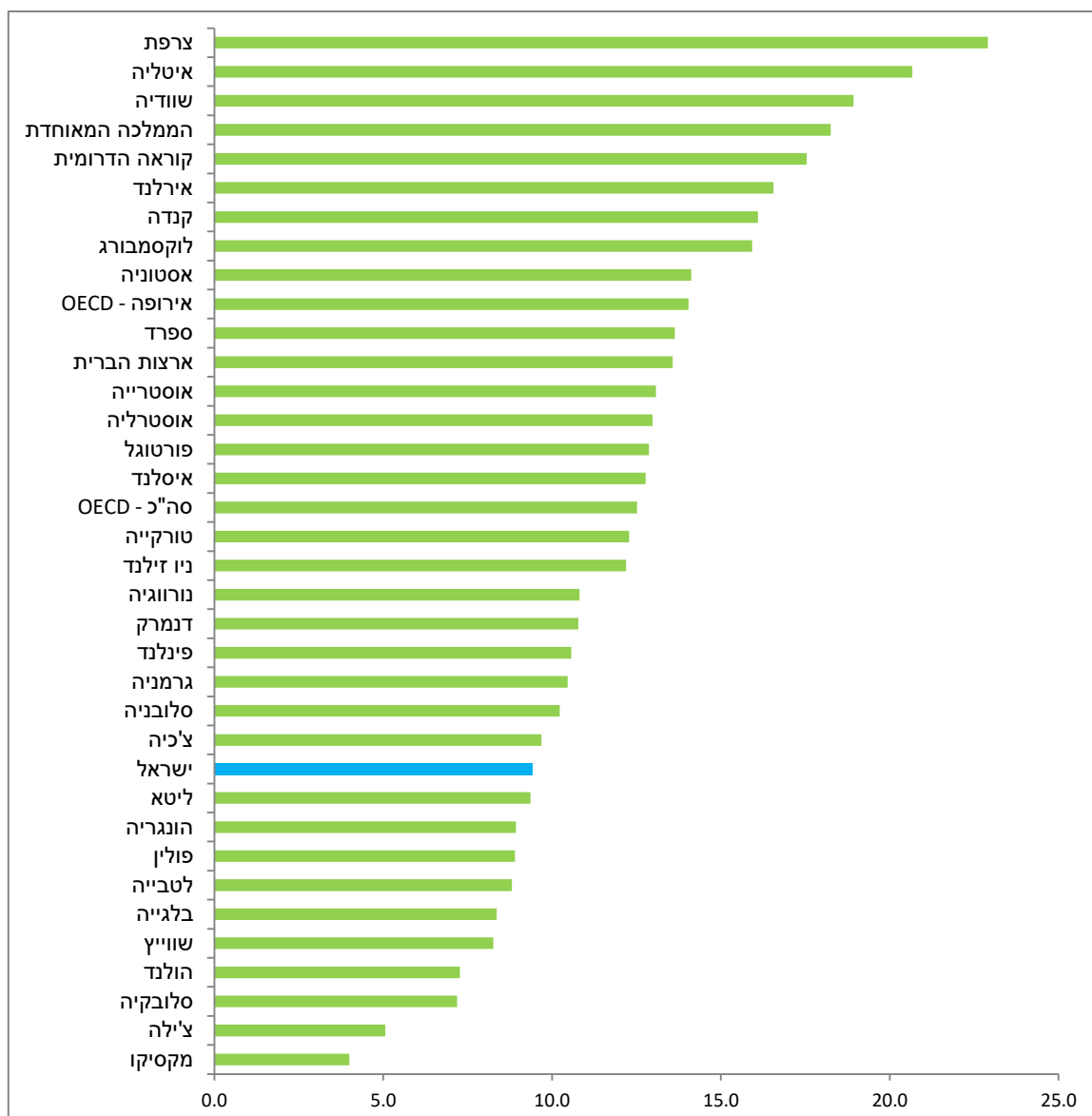
9.4% מכלל הסטודנטים לתואר ראשון בישראל למדו **מדעי הרוח ואמנות**⁹ בשנת 2017, לעומת 12.5% בממוצע ה-OECD. בצרפת אחוז הלומדים מדעי הרוח ואמנות היה 22%, באיטליה - 20% ובשוודיה - 19%. ישנן מדינות שבהן אחוז הלומדים מדעי הרוח ואומנויות היה נמוך במיוחד כמו במקסיקו (4%). בשנים 2013-2017 חלה ירידה של 0.8% בלימודי מדעי הרוח ואומנויות בממוצע במדינות ה-OECD, אך בישראל הירידה הייתה חזקה יותר – 6.1%. לעומת זאת, במדינות כמו קנדה, טורקיה ואירלנד הייתה עלייה במספר הלומדים מדעי הרוח ואומנויות.

⁹ כולל התחומים: מדעי הרוח הכלליים; שפות, ספרויות ולימודים רגיונליים; אמנות, אומנויות ואמנות שימושית.

8 השכלה גבוהה בישראל - נתונים נבחרים לשנת תשע"ט (2018/19) לרגל פתיחת שנת הלימודים האקדמית 23/10/2019

תרשים 6 - אחוז הלומדים לתואר ראשון במקצועות מדעי הרוח ואמנות מתוך כלל הלומדים לתואר ראשון

בשנת 2017 במדינות ה-OECD

בשנת 2017 הסטודנטים **ללימודי הנדסה** בישראל היו 13.0% מהלומדים לתואר ראשון, נמוך מהממוצע במדינות ה-OECD - 14.4% וממדינות כמו מקסיקו, גרמניה וקוראה הדרומית. במדינות אחרות כמו ארצות הברית או צרפת היה האחוז נמוך יותר (8.0%-ו-5.0%, בהתאמה).

בלימודי תואר ראשון בהנדסה נרשמה בשנים 2013-2017 ירידה של 7.2% (אם כי בשנה האחרונה חלה עלייה), לעומת עלייה של 10.0% בממוצע ה-OECD.

תואר שני

בשנים 2013-2017 חלה בישראל עלייה של 8.7% במספר הסטודנטים לתואר שני, גבוה מהממוצע במדינות ה-OECD (6.3%). המובילות ברשימה, מבחינת אחוז הגידול, הן טורקיה (90.1%) והולנד (81.8%). בקרב **לומדי תואר שני במקצועות ה-ICT** התמונה שונה. בשנים אלו חלה בישראל עלייה של 13.5%, והיא הייתה ממוקמת באמצע מבחינת אחוז הגידול. בסוף הרשימה נמצאו ב-2017 טורקיה וספרד שבהן הייתה ירידה גדולה

(יותר מ-40%). ב-2017 חלקם היחסי של לומדי תואר שני במקצועות ICT מתוך כלל לומדי תואר שני בישראל היה 2.2%, נמוך מהממוצע במדינות ה-OECD (3.0%).

בלימודי תואר שני **במדעי הרוח ואומנות** הייתה בישראל ירידה של 4.8% בדומה לממוצע במדינות ה-OECD (5.3%). **בלימודי ההנדסה** לתואר שני בישראל הייתה עלייה של 14.7%, גבוה מהממוצע במדינות ה-OECD (13.9%).

תואר שלישי

בשנים 2013-2017 חלה בישראל עלייה של 4.7% במספר לומדי תואר שלישי. זוהי עלייה גבוהה מהממוצע במדינות ה-OECD (2.2%), אך נמוכה מספרד ששילשה את מספר לומדי הדוקטורט, וכן נמוכה ממקסיקו, מלוקסמבורג ומ-8 מדינות נוספות. מספר הסטודנטים לתואר שלישי **במקצועות ICT** בישראל עלה ב-14.3%, בדומה לשוודיה (14.7%) ולספרד (13.4%). ב-2017 חלקם היחסי של לומדי תואר שלישי במקצועות ICT מתוך כלל לומדי תואר שלישי בישראל היה 3.7%, בדומה לאחוז בקוראה הדרומית וגבוה מהממוצע במדינות ה-OECD (3.3%).

במספר לומדי התואר השלישי **במדעי הרוח ואומנות** הייתה עלייה של 2.4%, לעומת יציבות בממוצע מדינות ה-OECD. **בהנדסה**, לעומת זאת, נרשמה עלייה של 18.9% לעומת יציבות בממוצע ה-OECD.

אוכלוסיית ההודעה כוללת סטודנטים במוסדות להשכלה גבוהה בישראל, שלמדו בשנת הלימודים תשע"ט (2018/19) לקראת תואר אקדמי (תואר ראשון, תואר שני, תואר שלישי) או תעודה אקדמית. **הודעה זו כוללת את נתוני הלומדים לתואר השני באוניברסיטה הפתוחה כחלק אינטגרלי מהנתונים, אלא אם נכתב אחרת. תחום לימוד** הוא התחום שאליו משייך מקצוע הלימוד הראשון של הסטודנט.

הרוב המוחלט של הסטודנטים במכללות האקדמיות לחינוך למדו את תחום החינוך וההכשרה להוראה. בתואר הראשון נלמד רק תחום זה ובתואר השני נלמד גם מקצוע התרפיה באמנות, השייך לתחום מקצועות עזר רפואיים.

מקצועות הלימוד קובצו לפי התחום המדעי שאליו הם משתייכים. מי שלמד בשני מקצועות לימוד, מוין לפי התחום של מקצוע הלימוד המופיע ראשון בקובץ המוסד. התחומים המדעיים הוצגו בלוחות ברמת הפירוט של **15 תחומים**, כדלקמן: מדעי הרוח הכלליים; שפות, ספרויות ולימודים רגיונליים; חינוך והכשרה להוראה; אמנות, אומנויות ואומנות שימושית; תוכניות לימודים מיוחדות ושונות; מדעי החברה; עסקים ומדעי הניהול; משפטים; רפואה; מקצועות עזר רפואיים; מתמטיקה, סטטיסטיקה ומדעי המחשב; המדעים הפיזיקליים; המדעים הביולוגיים וחקלאות; חקלאות; הנדסה ואדריכלות.

החל משנת תשע"ו (2015/16) סטודנטים לתואר שני ולתואר שלישי במדעי הרפואה נכללים בתחום המדעים הביולוגיים. החל משנה זו תחום רפואה כולל רק סטודנטים במסלול של תואר שני ברפואה (M.D.-ו-D.M.D.).

מקצועות טכנולוגיות מידע ותקשורת - ICT: מדעי המחשב, מערכות מידע, אינטרנט וחברה, מערכות מידע ניהוליות, הנדסת מחשבים - מדעי המחשב.

קבוצת אוכלוסייה ודת: אוכלוסיית ה"יהודים והאחרים" כוללת: יהודים, נוצרים שאינם ערבים ואלה ללא סיווג דת; האוכלוסייה הערבית כוללת: מוסלמים, נוצרים-ערבים ודרוזים.

חרדים (יוצאי מוסדות החינוך החרדי העל-יסודי): מי שלמדו בשנתם האחרונה במערכת החינוך במוסד בפיקוח אחר (חרדי). בהודעה זו בניגוד לפרסומים קודמים החרדים אינם כוללים יוצאי מוסדות חינוך חרדים-לאומיים (השייכים לפיקוח החרדי) ויוצאי מוסדות חינוך חרדים המיועדים לאוכלוסייה לא חרדית. מאידך, נכללים תלמידים חרדים שלמדו במוסדות חב"ד אשר לא נכללים בפיקוח החרדי. הגדרה זו איננה מתייחסת למידת הדתיות הנוכחית של האדם ו/או הגדרתו העצמית.

סטודנט חדש לתואר ראשון: סטודנט שלומד לראשונה במערכת ההשכלה הגבוהה ושלא הופיע במידע המנהלי משנים קודמות.

מדד חברתי-כלכלי: מדד משולב לקביעת הרמה החברתית-כלכלית של רשויות מקומיות. ערכי המדד סווגו לסולם של 1 עד 10. 1 מייצג את אשכול המגורים הנמוך ביותר, ו-10 מייצג את אשכול המגורים הגבוה ביותר. אשכולות המגורים קובצו לשלוש רמות: 1-3 ("נמוכה"), 4-7 ("בינונית"), 8-10 ("גבוהה").

מוסדות לימוד

בשנת הלימודים תשע"ט (2018/19) היו 62 מוסדות להשכלה גבוהה: 9 אוניברסיטאות, 32 מכללות אקדמיות ו-21 מכללות אקדמיות לחינוך.

אוניברסיטאות:¹⁰ האוניברסיטה העברית בירושלים; הטכניון - מכון טכנולוגי לישראל; אוניברסיטת תל אביב; אוניברסיטת בר-אילן; אוניברסיטת חיפה; אוניברסיטת בן גוריון בנגב; מכון ויצמן למדע; אוניברסיטת אריאל בשומרון.

לאוניברסיטה הפתוחה (או"פ)¹¹ מאפיינים המייחדים אותה מיתר המוסדות להשכלה גבוהה. הדבר בא לידי ביטוי בתהליכי הקבלה של הסטודנטים ובמהלך לימודיהם, בהרכב אוכלוסיית הסטודנטים ועוד. לפיכך, הנתונים בהודעה זו אינם כוללים את נתוני האוניברסיטה הפתוחה, מלבד במקומות שבהם מצוין דבר זה בפירוש. עם זאת, השאיפה היא לשלב את נתוני האוניברסיטה הפתוחה בסטטיסטיקה השוטפת של המוסדות להשכלה גבוהה, תוך התייחסות לייחודיותה. **בהתאם למדיניות זו נכללו נתוני התואר השני של האו"פ יחד עם שאר הסטודנטים. מכללות אקדמיות**¹²

מכללות אקדמיות מתוקצבות: מכללות המתוקצבות על ידי הוועדה לתכנון ולתקצוב של המועצה להשכלה גבוהה.

מכללות אקדמיות לא-מתוקצבות: מכללות שאינן מתוקצבות על ידי הוועדה לתכנון ולתקצוב של המועצה להשכלה גבוהה.

בשנת הלימודים תשע"ט (2018/19) היו 20 מכללות אקדמיות מתוקצבות: המרכז האקדמי רופין; שנקר - בית ספר גבוה להנדסה ולעיצוב; בצלאל - אקדמיה לאמנות ועיצוב ירושלים; האקדמיה למוסיקה ולמחול בירושלים; המרכז האקדמי לב; מכון טכנולוגי חולון; המכללה האקדמית להנדסה אורט בראודה; המכללה האקדמית של תל-אביב יפו; המכללה האקדמית הדסה ירושלים; המכללה האקדמית תל חי; המכללה האקדמית עמק יזרעאל ע"ש מקס שטרן; המכללה האקדמית ספיר; אפקה - המכללה האקדמית להנדסה בתל-אביב; המכללה האקדמית להנדסה סמי שמעון; עזריאלי - המכללה האקדמית להנדסה ירושלים; המכללה האקדמית אשקלון; המכללה האקדמית כנרת בעמק הירדן; המכללה האקדמית צפת; המכללה האקדמית אחוה; המכללה האקדמית גליל מערבי;

בשנת הלימודים תשע"ט (2018/19) היו 12 מכללות אקדמיות לא מתוקצבות: המסלול האקדמי - המכללה למנהל; המכללה האקדמית נתניה; המרכז הבינתחומי הרצליה; מכללת שערי משפט - המכללה ללימודי משפט; המרכז האקדמי למשפט ולעסקים; הקריה האקדמית אונו; מכון שכטר למדעי היהדות; המרכז האקדמי פרס; המרכז ללימודים אקדמיים באור יהודה; המכללה האקדמית לישראל ברמת-גן; המכללה האקדמית לחברה ואמנויות; המרכז האקדמי שלם.

¹⁰ עד שנת תשע"ג (2012/13, ולרבות שנה זו) נכללו נתוני "המרכז האוניברסיטאי אריאל בשומרון" בנתוני המכללות האקדמיות. בשנת תשע"ד (2013/14) הפך המוסד לאוניברסיטה והחל משנה זו נתוני המוסד אינם כוללים בנתוני המכללות האקדמיות אלא בנתוני האוניברסיטאות.

¹¹ החל משנת תשע"ח (2017/18) נתוני הסטודנטים כוללים גם כותבי עבודות ונתוני הסטודנטים לתואר שני לא כוללים את מי שלומדים קורסים במסגרת תוכנית הלימודים לתואר שני, אך עדיין לא התקבלו לתואר השני.

¹² עד שנת תשע"ב (2011/12, ולרבות שנה זו) נכללו נתוני לומדי הוראה של "המכללה האקדמית אחוה" בנתוני המכללות האקדמיות לחינוך. החל משנת תשע"ג (2012/13) נתוני לומדי הוראה אינם כוללים בנתוני המכללות האקדמיות לחינוך אלא בנתוני המכללות האקדמיות.

מכללות אקדמיות לחינוך

מוסדות אשר הוכרו על ידי המועצה להשכלה גבוהה, והוסמכו להעניק תואר אקדמי בחינוך (M.Ed., B.Ed.), (M.Teach.):

בשנת הלימודים תשע"ט (2018/19) היו 21 מכללות אקדמיות לחינוך: "אמונה" - המכללה האקדמית להוראת האמנות ולחינוך, מיסודן של מכללות אפרתה ואמונה; "חמדת הדרום" - המכללה התורנית לחינוך; אורות ישראל, מכללה אקדמית לחינוך מיסודן של מכללת אורות ישראל ומכללת מורשת יעקב; אלקאסמי - מכללה אקדמית לחינוך; המכללה האקדמית בית-ברל; המכללה האקדמית הדתית לחינוך שאנן; המכללה האקדמית הערבית לחינוך בישראל - חיפה; המכללה האקדמית הרצוג מיסודן של מכללת ליפשיץ ומכללת הרצוג; המכללה האקדמית לחינוך "תלפיות"; המכללה האקדמית לחינוך גבעת וושינגטון; המכללה האקדמית לחינוך ולספורט אוהלו בקצרין; המכללה האקדמית לחינוך ע"ש א. ד. גורדון; המכללה האקדמית לחינוך ע"ש דוד ילין; המכללה האקדמית לחינוך ע"ש קיי; המכללה לחינוך גופני ולספורט ע"ש זינמן במכון וינגייט; המרכז האקדמי לעיצוב ולחינוך ויצו - חיפה ע"ש נרי בלומפילד; מכללה אקדמית לחינוך "אורנים"; מכללה ירושלים; מכללת לוינסקי לחינוך (כולל המדרשה למוסיקה); מכללת סכנין להכשרת עובדי הוראה; סמינר הקיבוצים - המכללה לחינוך לטכנולוגיה ולאומנויות. בימים אלו מקודם מהלך לאיחוד מכללות אקדמיות לחינוך בין לבין עצמן או בין לבין מכללה אקדמית או אוניברסיטה, וזאת כחלק ממהלך של מעבר מכללות אקדמיות לחינוך לאחריות תכנון ותקצוב ות"ת.

תארים אקדמיים

תואר ראשון: כולל תארים כגון B.Ed., B.Tech., B.Sc., B.A.

תואר שני: כולל תארים כגון M.Ed., M.Teach, M.B.A., M.Sc., M.A. וכן תואר דוקטור לרפואה: M.D., D.M.D.

תואר שלישי: כולל תארים כגון Dr.Sc., Ph.D.

תעודה אקדמית: כוללת תעודות שהלימוד לקראת קבלתן מותנה בסיום לימודים לתואר ראשון, כגון תעודת הוראה, תעודה בתרגום, תעודה במוזיאולוגיה, תעודה במדעי הספרנות.